

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszor hasznózott garmond sor vagy annak tete 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakrabbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal!

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelil Alajos Stadt. Stubenstein Nr. 2. (Eck-
haus der Wallzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-
gasse 10.) Rnd. Messer Publicistische Bureau Budapest.
Haasenstein és Vogler hirdetés Kézv. Irodája. Weisz Már
hirdetések felvételi Irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest
zerivertai 5. sz.

Nyitási cikkek.
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

AZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

tatnánk egy oly európai háborúba, melyből nem mi kerülnénk ki győztesen. Nekünk várnnunk kell addig, míg Oroszország teljesen elszigetelve, nekünk kapóra jő. És higy-jék meg a tüntetők, hogy a turkophil politika feltétlen követelésül épen siettetik, a mi érdekeinkkel ellenkező politikának felülkerekedését. Mert az actio reactiót kelt — és ez nekünk érdekeinkben nem áll, Sapienti sat!

— **A képviselőház** közelebbi ülésén Perczel Béla igazságügyminiszter, mint országgyűlési tudósítasunkban is olvasható, törvényjavaslatot terjesztett elő a „curiának képviselőválasztási ügyekben való bíraskodásáról.” A javaslat, mely 35 §-ból áll, főbb vonásaihoz a következőket tartalmazza:

Most a Corvinák érkezését akarák a szélból hívei saját czéljaikra kiszákmányolni; de Pulszky és a főváros elejét vették a dolagnak, a kormány pedig, igen tapintatosan kijelenté, hogy ha Budapestre is eljő Tahir bey, őt minden kitüntetésben részesíti, a mig csak megilleti. Hogy a meghívást, melyet a fiatalág küldöttségé vitt fel Bécsbe a török küldötthez, elfogadjá-e ez, még e sorok irásánál nem tudom; de annyi bizonyos, hogy azon kulturális kincs, történelmi emlék, mely a Corvinákhoz fűződik, megérdemli a nemzet halálját a sultán iránt, teljes mértékben; de egyáltalában nem képez politikai tőkét, melyet bármely pártnak szabad lenne a választók és közvélemény megvesztegetésére használni.

A kérvénnyel megtámadott, vagy az oly választások érvénye felett, melyek jegyzőkönyvei a ház által a házszabályokban körülírt módon kifogás alá vették, a ház elnökének megkeresésére a Curia ítélt. A Curia minden év végén egy évigből a semmitőlészek vagy a legfőbb ítélőszék elnöke által egybehívott össziülésében titkos szavazattal 3 tanácsot alakít saját bíráiból. Mindenik tanács egy elnökből, 4 rendes s 3 póttagból áll. A tanácsok elnökei, a semmitőlészek s a legfőbb ítélőszék elnökei: a semmitőlészek alelnöke, s ki nevezetéseök sorrendje szerint a legfőbb ítélőszék tanácselnökei. A tanácsok a törvény korlátai között úgy az alakulásra, mint az ügyvitelre, s az eljárásra nézve maguk állapítják meg s a szükséghez képest maguk módosítják ügyrendjüket együtt ülésekben. A megállapított, illetőleg módosított ügyrend a ház elnökével közlendő, s a hivatalos lapban közzé teendő. A ház elnöke által a curiahoz áttett ügyek mindig a tanácsok együttes üléseiben és sorshúzás után osztatnak fel az egyes tanácsosok közt lehetőleg egyenlő arányban. A tanács erre azonnal ülést tart, s az ügyeket titkos szavazattal választott előadónak kiosztja. A bíráskodási eljárásra, a megsemmisítés s a vizsgálat eseteire vonatkozó rendelkezései a törvényjavaslatnak lényegökben megegyeznek a választási törvényben s a házszabályokban foglaltakhoz vonatkozó intézkedésekkel.

És különösen nem lenne szabad ez alkalmat felhasználni politikai tüntetésekre az egyszerű okból, mert a külügyi helyzet nem oly természeti, hogy most bármely irányban a szenvedélyekre hivatkozni vagy azoknak nyilatkozni célszerű lenne. Nem teszi ez azt, mintha törökországi rokonszenvedőket titkolni akarnók, vagy bárkinek eszébe jutna, velünk szemben ellenséges állást foglalni el. Hanem egyszerűen azt, hogy minden olyan illetéktelen actiót kerülni kell, melyvel illetékes befolyásunk és kormányunk működése bármi kis részben rongva lenne. Már pedig az köztudomású dolog, hogy ugy az udvar mint a diplomacia, a határozatlan turko politikától tartozkodnak. És a politika érdekei kérvén fektetve, megvalljuk, mi sem szeretnők, ha a tout-pri, véd- és dac szövetségre lepnének Törökországgal, addig míg a mi érdekeink engagerozva nincsenek. Mert akkor megtörténhetnék hogy besodor

Szilágyi D. e jelentést hiánysnak tartja azért, hogy a bizottság az ezen köteleesség elmulasztásából folyó 3 évi passzív választási jog elvesztését, nem mondja ki s ennek pótlására kívánja az utasítatni, mely indítványt a bizottság egyik tagjának felszólalása után az értekezlet magáévá tette.

Olvasztatik a pénzügyi bizottság jelentése a phylloxera kiirtására vonatkozó pöthitelről, melyet Trefort miniszternek azon érvelése mellett, hogy a kiirtási kísérletek nem sikerültek s különben is ez év folytán ezen ügyben európai congressus fog összeülni, az értekezlet elfogad.

A házszabályok 181. §-ának módosítására, mely az országgyűlés időközben összehívásáról szól, vonatkozó bizottsági jelentés s Madarász ellenvéleménye fölolvastatván: az értekezlet a bizottság jelentését változtatlanul elfogadta.

Tiszta miniszterelnök bejelenti, hogy a holnapi ülésben a bankügyre és a 80 millió adó-szágra, a vám- és kereskedelmi szerződésre, cukor és szeszadóra s a quóta elintézésére választandó bizottságra vonatkozó javaslatait elő fogja terjeszteni; mindenikhez igen terjedelmes indokolások fognak a ház elé hozatni s a tariffák előterjesztését ezáltal még csak a Németországgal folyamatban levő keresk. szerződés miatt nem mutatja be; de a mint ez befejezve lesz, a keresk. szerződéssel együtt vagy önállán ezt is be terjesztendi.

Jelenlegi kérése csak arra terjed ki: fogadják el a párt azon indítványát, hogy a szesz- és cukoradó törvényjavaslat a pénzügyi bizottsághoz utasítsassék, a többiekre pedig bizottságok kul-
dessenek ki, különösen hangsúlyozván, hogy a por-
tő megállapítására kiküldendő bizottság tagja-
még e hét valamely ülésén választassanak, mivel
míndezzen törvényjavaslatokat kapcsolatosan ke-
szelni, tárgyalni, e bizottság munkálatainak kés-
lekedése nagy idővesztéssel járna. Hivatko-
zék arra, hogy ez 1867—68-ban is ékét tör-
tént s annak számára minden szükséges adat ké-
szben áll.

Végül megjegyezi, hogy mindazok dacára, melyek ezen egység ellen felhozottak: minden meg fog győződni ezen tjavaslatok s azok indoklásaiból kettőről: hogy azok semminemű jogfeadást nem foglalnak magukban és másodszor, hogy azok pénzügyi helyzetünket az eddigiehez képest tetemesen javítják.

Zsedényi hosszas indokolással aggályos fejezi ki az iránt, hogy a quótadeputatúó előbb kezdje meg működését, mielőtt az egyességre vonatkozó összes javaslatok elintéztetnének s hivatalozik az 1867-ki eljárás, midőn a quótabitóóság munkálatahoz sem fogott addig, míg a XI. tjavaslat el nem fogadtatott.

Som si ch' Pál megnyugszik a minis-
terelnök indítványában, ha minden szükséges adata
a bizottság munkálataihoz előterjesztetik.

Tiszta miniszterelhők Zsedőnyinek meg-
jegyzí, hogy az akkor megállapított XII. t. cz.
máig is érvényben áll s téves azon állítás, mint-
ha a vám- és keresk. szerződés megkötése a quótá-
bizosított tárgyalásait megelőzte volna, mert az
már több hóval azelőtt működött, s annak ered-
ménye a vám- és keresk. szövetséggel egyszerre
terjesztett be. Különben is a javaslatok sorrendje
súlylaly nem bir, mert azok mindannyian együtt
fognak szentesítettüi.

Erre az értekezlet a miniszerelnök előterjesztését elfogadja.

Gorove elnök a hunyadmegyei el-
öláhosodott magyarok ügyét melegen ajánlja az
értekezlet figyelmébe, mely tetszéssel fogadtatván
a gyűjtőívek kezelését Szatmáry Károly és Barros
Gábor képviselőkre bízta az értekezlet.

Tisza Kálmán miniszterelnök jelenti, hogy a gyámügyi törvényjavaslatra vonatkozó jelentés beadatván, a törvényjavaslat tárgyalását még e héten felveheti a ház, mire néve indítványát közelebből megteendi.

— **A császár** és Albrecht főherceg közti barátság. Mint Bécsből a „P. L.”-nak tájékoztatója, a császár Albrecht főherceghez levelet intézett, melyben szerencsésen kíván neki jubileuma alkalmából s örömmel emlékszik vissza azon időre, melyben a főhercegnek allegnagyobb orosz rendet (a Szent-György-rendet) adományozta. Végül reméli a császár, hogy kettőjük között változhatlan lesz a barátság ezután is.

A helyzet.

Nagy és vészterhes napoknak nézünk elébe — írja a „Hón”. — Azon arányban, amint az orosz-török háboru kitörése közeleg, merülnek föl jelenségek, melyekből azt lehet következtetni, hogy monarchiánk nem sokára nehéz megpróbáltatásoknak lesz kitéve. Oroszország részéről újult erővel kiáljál monarchiánknak a családét: egy közös actiót Törökország ellen. Albrecht főherceg felszázados jubileuma jó alkalom volt erre. Az ünnepélyen megjelent muszka küldötték az orosz ezár üdvözlésén kívül minden valószínűség szerint politikai küldetést is teljesítettek, — megújítva az ajánlatokat, melyekkel annak idején Sumarokoff visszautasított.

konstantinápolyi naplóból.

IV.

pes a kiszemelt áldozat erszényéből az óhajtott osztályrészt kicsikarni.

A nápolyi kikötőben s utcákban heverő
sütkérező lazaronokat, valamint a Vaticán és szent
Péter temploma körül ácsorgó koldusokat csekély
áldozattal vagyis néhány „bajocco” vagy „soldi”
adományokkal nyakunkról csakhamar lerázhatjuk
sőt még a római vagy velencei „bravo” biztos tá-
lálól gyilká elől is könnyebben kitérhetünk, mint
a török főváros urai koldusainak hatalmas fegy-
vere: az egyenesen szívünknek irányzott s nagy-
lelkűségünkre appelláló ékezlőlése elől; mely kö-
rülmény már csak azért is képes vérunket telje-
sen felláztatni, hogy a míg az előbb említetttel
avval, mit nekik nagylelkűségünk alamizsnaké-
nyújtott, rendszerint megelégedve lenni látszanak
addig ezen „uri koldusok” magyobbbára magu-
szokták az összeg nagyságát meghatározni, mely-
re nekik elkerülhetetlenül szükségök van
vala formális és meghatározott váltásdíjat kö-
vetelnek tőlünk.

Egy berlini tanár, kivel a török fővárosba
vala alkalmam megismerkedni, igen jellemző-
sítéste Konstantinápolyt eme kalandorait; a meny-
nyiben azokat szemtelenség tekintetében még a
olasz brigantiknak is elébe helyezé. Ő ugyan-
— miként állítá — ezerzer inkább óhajtana a
mót Giovanniával a rettegett briganti főnöké-
közvetlen érintkezésbe jönni (ki őt Amalfi me-
lett, hova a hírneves macaronigyárak megszemlélé-
lése végett Nápolyból kirándulást tett, foglal-
ejtván, mindaddig hurcolá őt magával a baste-
lamare, Nocera és Amalfi városok felett uralko-
hegyek között, míg a Nápolyba küldött egyen-
3000 franknyi váltásdíjgát egy bizonyos bank-
nál felvéve, Giovanniának nem kézbesité) mint egy
R... nevezetű konstantinápolyi „uri koldu-
sal,” ki őt uton-utfélen s heteken át, vagy
mindaddig üldözé, míg neki — csakogy tőle

lahára megmenekülhessen -- a követelt váltság-
díjat (nem kevesebb, mint 3 pár fehérneműt, eg-
félig viseltes öltözetet s készpénzben 2 török fon-
tot) le nem fizeté.

Említett kalandor, ki mellesleg megemlített
bajor származású s mintegy 24-25 éves fiatal
ember, már 4 év óta tartózkodik Konstantiná-
polyban a nélkül, hogy ezen idő alatt a koldulá-
s dorbézolásán kívül még más egyébbel is fog-
lalkozott volna.

„Miert dolgozzam” — szokta volt mondani — „a midőn a galatai és stambuli bankáro-
mindannyien rendelkezésemre állanak! Hiszen
még mindig leend eligendő időm, komolyab-
foglalkozás után is látni, ha már ezek (t. i.
bankárok) a hitelt végkép felmondották.”

Mámoros fővel nem egyszer 3 maga dicsekvék vele, hogy a török fővárosban töltött 4 é alatt nem kevesebb mint 8-900 török font készpénzben, s ráadásul még vagy 3-400 öltözet ruhát s ugyanannyi pár változott és lábbelit hajtott be, rendkívüli adó fejében, alattvalóitól! . . .

K. . . állítólagos lengyel gróf furfangosságá-
 z pedig még az előbb említettét is nagymértékbe
 felül múlá, a mennyiben ő is majdnem 7 év
 úzván eme tisztességes mesterséget a török fő-
 rosbán, ezen idő alatt nemcsak a keresztény ari-
 tokratáciát és bankárokat szerencsétlét gyakori la-
 togatásaival, de még a török főrendek és a dip-
 lomatiák kar pénz-szekrényeiből is képes vol-
 ósszékelés által, jelentékeny összegeket a saját-
 órökké pénzhányban szenvedő erszényébe eskam-
 tálni; még pedig oly formán, hogy nemzetiség-
 és rangját mindannyiszor — a mint t. i. azt
 körülmények megkívánták, — meg-meg változt-
 tá; p. o. a jótékonyágáról országszerte ismeret-
 J. . . pasánál és az angol követésénél mint szán-
 úzótt lengyel gróf nével föl, ki 12 évet Szibé-
 riában töltött.

ólombányáiban töltve, midőn onnét ismét szaba
dón becsájtatott, összes birtokai konfiscáltattak
a birodalomból örökre száműzve lőn.

A francia követségnél mint szabadelvűs
geért számított német báró, a német követségnél
pedig mint előkelő francia nemes szerepelt, a
jelenleg fennálló köztársasági kormány által
egy bizonyos lapban közrebocsátott bonapartista
kés czikkeert fildözvetvén, kénytelen vala néhány
évre a külföldön keresni menedéket; és így tovább
szerepelt mindenütt a legremekbebbul játszáva, fel-
lépését finom műveltsége, az europai nyelvek-
ből jártasság s végre nagyúrias megjelenése ki-
vetkeztében minden alkalommal várakozáson fel-
siker koronázta.

Egy helyen azonban jó ideig sehogy sem b
zöld ágra vergődni „nemzetközi aristokraták
még pedig egy oly helyen, hol valószínűleg
konezt volt oka reményleni; s e hely nem v
más, mint az orosz nagy követség.

Hiában jelent meg hősrünk hetekig mind
délben Ignatieff tábornok előszobájában; mert
tábornok komoronykának válasza soha máské
nem hangzott, mint: „Ő exciája ma senkit ne
fogadhat!” vagy „Ő exciája kilovagolt, kikoc
zott sth.

Ha azonban Ignatieff tábornok ő exciája
hűséges komornyika azon vérmes reményekb
ringatát magukat, hogy egy ily fajtájú vállép
gárt nyakukról hasonló érvekkel lerázhathatnak,
esetben felelt családának; miután K. v.
korántsem vala az az ember ki, feltett szádo
előtt hasonló körülményt komoly akadályként
kintsen; ő az az kicsinyen fogások felett logi
jebb csak mosolynoi tudott.

Egy szép tavaszi délután ugyanis megles-
midőn a tábornok a kővettségi palota udvará-

lólátón s minden kísérlet nélkül távozott, s az irányt melyet az sétalovaglásra választani látszott jól magjegyvezve, egy közeli kis tere síre grófnak, hol a felnyergelt paripák a napnak minden órájában rendelkezésünkre készen állanak; s ezek közül a legszebbet (hihetőleg valamely pása istálló-jából kimustráltat) kiválasztva s a ló tulajdonosá-
val az alkut eszakharom megkövő az áldozatra kismemelt tábornok után vágatott, s azt az aximi magaslaton, alig 10 percznyi sebes lovaglás után szerencsén uló is érte. — Hogy itt aztán mi történt Ignatieff tábornok és a gróf között, arról a krónika hallgat; míg ellenben arról biztos tudomással birunk, hogy egy órai sétalovaglás után a tábornok és kalandorunk mint két régi jó ismerős tértek vissza a követségi palota udvarára, hol lovaikat az elősiető szolgáknak átadva K. gróf a tábornokot — a hűséges komornyik legnagyobb bámulatára — dolgozó kabinetjébe követé, hősünk alig egy rövid félórai időzés után a legderültebb hangulatban s a hűséges komornyik mély hajtódással által kísérve távozott.

Estve pedig a legmulattatöbb alakban adá
elő hősünk ismerőseinek, hogy „néhány heti fára-
dozás után sikerült végre egy harapós északi med-
vét megszelidítenie.”

Ime még egy éccatans példa K. . . gró
furfangosságáról.

Említett kalandor ugyanis nekány hóig hasz-
talan fáradozott azon, hogy Murad elfendi (a
Murad exsultán) palotájának kapui előtté is meg-
nyitljának, trónra lépte előtt tudvalegőleg teljesen
elszigetelen és mintegy száműzve élt csupán hárome
rabszolgái és rabszolgái környezetében, a tartó-
zkodási helyül kijelölt és közvetlen a Bosporos part-
ján emelkedő évszázrú palotájában.

Szomorodý.
(Vége köv)

A horvát határörvidék polgárosítása ügyének elhúzása, halasztása, a bécsi „Fremdenblatt” egyik cikkeszerint mind arra mutatnak, hogy külpolitikánkat bizonyos körök, melyeket közelebről jellemeznünk nem szükséges. egy veszedelmes válponttra juttatni akarják; hogy az orosz részről tett occupationalis ajánlatok mind komolyabban s mind fenyegetőbben lépnek előtérbe.

A bécsi haditanács.

Az Albrecht-jubilaeum, mint igen természetesen is, nem érhetett véget a nélkül, hogy az ez alkalomra Bécsbe főlrándult tábornokok tanácskozására hivattak volna.

A „N. Fr. Pr.” jelenti is, hogy pénteken tartották Bécsben egy tanácskozás, mondjuk haditanács, melyben Albrecht főherceg Bylandt hadügyér, b. Schönfeld altábornagy s a vezérkar főnöke, azonkívül a monarchia hét főparancsnokságának főnökei vettek részt. Nevezett forrás szerint beható tárgyalás alá vétett s a monarchia összes haderejének mozgósítása, Bosznia és Hercegovina occupációjára és osztrák-magyar hadseregek összehívása az erdélyi határok mentében.

A mórvadói körök is tehát elérkezettnek látták az időt, melyben beható tanácskozás tárgyává kell tenni monarchiánk állásfoglalását a minden perczen kitörendő keleti háborúval szemben. Hogy mi lett a bécsi haditanács eredménye, miben történt megálapodás, az a nyilvánosság előtt eddig még tudva nincs. De ha a jelek nem csalnak, a katonai körök oly irányba akarják terelni monarchiánk akcióját.

Albrecht főherceg és Andrássy gróf.

A bécsi „Fremdenblatt” írja: Ha Albrecht főherceg, a mint hogy egy is van, a jelen válságos pillanatban elismeri az orosz szövetség értékét és óhajtja, hogy Ausztria javára ragaszkodjunk a szövetséghez, s egyáltalán a három császár szövetségéhez: akkor külügyi hivatalunk a hadsereg főfelügyelőjében ép oly hatalmas, mint befolyásos szövetségest nyert. Mert Andrássy gr. politikája, mely mindig a nyílt kártyákat kedvelte, ugyan azt akarta és ugyanazt akarja, mit a főherceg akar és valóban a megfoghatatlan dolgok közé tartozik. ha jobb ügyhöz méltó makacs következetességgel még most is azt meséli, hogy „antagonismus, ellentét van a főhercegi tábornagy és Andrássy gróf között. Ez az „ellentét” nem létezik, nem létezhetik, mert az orosz szövetségbe csatló jelenleg ép annyira becsülik a ballhausplatz palotában mint Albrecht főherceget.

A török parlament felirata.

A török parlament felirata, melyet a portához a londoni jegyzőkönyv ügyében intézték, így hangzik: A képviselőház tudomást szerzett legutóbbi titkos ülésében a magas porta által előterjesztett londoni jegyzőkönyvről, valamint lord Derby, meg Olaszország és Oroszország londoni nagykövetei által ahhoz csatolt nyilatkozatokról, úgy szintén azon válaszlól, melylyel a magas porta ezen jegyzőkönyvet visszautasította.

Ezen, a nagyvezér teskereje által kísért s 1293. március 30-án kelt okmányok a kamrában felolvasattak és a legnagyobb figyelemmel átvizsgáltattak.

A kamra úgy látja, hogy a magas porta válasza a jegyzőkönyvre és annak csatolmányaira, valamint az abban nyilvánuló felfogás olyképen van szerkesztve és kifejezve, hogy ezen válasz képes a császár, kormány és nemzet jogait az ország függetlenségét és területi épségét mindenre megvédeni.

Ennek következtében a képviselőház, a nélkül, hogy a montenegrói kérdést ismételve felemlitend, melyre nézve véleményét kifejezte és határozatát meghozta, helyesli a magas porta által a jegyzőkönyvvel szemben elfoglalt álláspontot, s ezennel legteljesebb megelégedésének és elismerésének ad kifejezést.

Adjon Isten nagylelkű és fenkölt lelki uralkodónk törekvéseinek sikert és hosszú boldog életet. Kelt 1293. március 31.

A háború.

A „Pol. Corr.” írja: Az orosz hadügyér, Miljutin és Hamburger államtanácsosok ápril 21-én Pétervárról Kisen effbe utaztak, hová a császár és a trónörökös tudvalevőleg hétfőn érkeznek.

A déli orosz hadsereg vezérkara ápril 20-án hagyta el Kisenefet és Ughenibe, meg Skulenibe ment, hol már az orosz tüzéség és gyalogság van. Innen Marasestyebe menesztettek a csapatok, a honnan ismét Foksányba, Rimnikba és Buzenbe mennek. Az orosz főhadiszállás Buzenba, majd Plojestebe helyeztetik át Kisenefből. A császár és a trónörökös ápril 23-án tartanak szemlést az Ugheninál a Romániába benyomuló orosz csapatok fölött s még aznap este egy császár, mint a trónörökös Pétervárra fognak visszatérni.

Az „Eriklik” nevű orosz hajó már ápril 17-én Konstantinápolyba érkezett, s Neli doff orosz vívó jelentékeny tömegű portékát szállítottatta a hajóra s az elutazásra minden nap várja a pa-

A török kormány rendkívüli erőfeszítéseket tesz a háborúra — úgy az ország európai, mint ázsiai részében.

A nagyvezér Baker angol ezredes Abdul Kerim mellé, ki már egész vezérkarával a dunai hadsereghez utazott, dandártábornoknak nevezte ki, de a hadügyér Redif pasa megemissitette a kinevezést, mert azt tartja, hogy a török katonák nem engedelmeskedik oly előjárónak, ki szokásait és nyelvét nem bírja.

Króta sziget szemmel tartására Hohart pasa tengernagy jelentékeny számú hadihajót küldött. A török kormány pedig Angliától tengerészti szízeket kért annyit, hogy legalább egy-egy jusszon minden török hadi hajóra.

Külügyi válság és belügyi helyzet.

(V.) Minden ellenzéki izgatásról több nehézséget vetnek a függő osztrák-magyar kérdések megoldása elé a világesemények. Mintha ismétlődni akarna az 1866-ki helyzet, mikor tudvalevőleg Ausztria és Magyarország már-már jó nyélbe ütött kibékítésének s a dynastia alkotmányos eszmék számára megnyerésének művét egy-szerre megakasztotta az osztrák-porosz háború. Akkor e háború kimenetelétől már csak akkor ismét a felbénagyott mű folytatására.

Ma a feladat, mely a törvényhozásra vár, nem oly nehéz, mint akkor volt. Csak egyik része forog fen az akkori teendőknek; sem politikai ellentétek elsimítása Ausztria és Magyarország közt, sem a dynastia új rendszer számára való megnyerése nem tartozik a feladatok közé; specialis, szabatos kérdésekbe foglalt érdekek kiegyenlítése az, a mi megoldást követel, s a munka is, az akkorihoz képest, könnyítve van az alkotmányos parlamentaris kormány itt és ott létezésé folytán, ezek előleges alkudozásai (bármely ödiomát hárítottak is általuk önmagukra) levevén a parlamentnek vállalról sok terhet, mely 1866-67-ben mind ezekre hárult. Másrészt e pillanatban még a külügyi érdek-összetűkzés sem involválja oly közvetlenül Ausztria-Magyarország részvételét, mint akkor, midőn Ausztria volt egyik hadviselő fél, mondhatnók tán ép annyira támadó, mint támadott.

E körülmények mind arra utalnak, hogy az analógia a mai s akkori viszonyok közt nincs meg teljesen; sőt nincs meg az egyáltalán, kivéve mégis azt az általános jellemvonást, hogy háborús idő izgalmai nem valók ily kérdések tisztázására.

S ez az egy szempont aligha nem alkalmas leszen arra, hogy még sok port verjen föl. Nem szeretnénk félreértetni. A legnagyobb jogosultsággal bír a kiegyezési alku perfectió tételének siettetése körül a külügyi helyzetre való minden utalás. A májusi pontozatokba való benyugrást a Tisza-kormánytól jó részben ez csikarta ki és az osztrák kormány bűné, mikor e pontozatoktól elpártolt, nem kizárólag perfidia képezte, hanem az a politikailag eljárás, melylyel nem vette számba azt, hogy az új időhaladék majdnem lehetetlenné teszi az osztrák-magyar kiegyezési belkérdések tisztázását akkorra, mikorra a gomolygó keleti föllegek majdnem biztosra foghatón ígérték a vihart. S ha Tisza februári engedékenysége mellett jogosan hozható fel érv, az ismét nem lehet egyéb, mint arra emlékeztetés, hogy a monarchiai és a magyar érdekeket egy keleti válsággal szemben consolidáltak akarja tekinteni; bár más részt ép e szempontból, eljárása ellen is találhat indokot a kereső, ha arra utal, hogy akkor már nyilvánvaló volt, hogy a zivatar kitörését megelőzőleg azon az úton sem lesznek rendezve kérdéseink, melyet ő választott.

S most itt vagyunk: a parlament összegyűlése, a kiegyezési javaslatok átnyújtása s — az orosz-török háború kitörése előtt.

Mikorra Ghyecy megnyitja a ház első ülését, az orosz császár Kisenefbe érhet; mikorra Száll benyújtja ama javaslatokat, megtörténhetik a hadizenet; s a pénzügyi bizottság vagy az e célból kiküldendő külön bizottságok) tagjai a kinyomtatandó kiegyezési irományokat már egy időben olvashatják az első csaták hullámainál.

Mondanunk sem kell, hogy mindez pusztán kombináció csak; de oly kombináció, melynek meg van lehetőségi alapja, sőt a mely mellett nagy valószínűség szól.

S ha az orosz-török harcmezén nem is lesznek közvetlenül magyar-osztrák harcok: mondjuk-e, hogy nem lehetséges, hogy eme küzdelemnek velőkéig való hatása ne legyen közelünk minden tényezőjére. Bizonyítgassuk-e, hogy a külügyi dolgok ily acut helyzetében a világ-óra ingájának egy mozdulása alkalmas, hogy a mi kiegyezési hangyaszombunk összes, fáradságosan összehordott rétegeit szétrombolja; s fejtegetésük, hogy viszont a kiegyezést tárgyaló parlament erkölcsi szabadságát oly mérvben fogja megkötni a tudat, hogy minden szavazatától függő kérdésben a komplikációk, melyeket előidézhet, összeesnek a már egy is acut külügyi válsággal? Mindezek fejtegetése, a tárgy kényes természeténél fogva, majdnem lehetetlen az idő szerint; de nemcsak lehetetlen, hanem fölösleges is. A ki bármily kevéssé foglalkozik politikai kérdéssel, beláthatja horderejét eme helyzetnek, mely megbénítja a kiegyezési tárgyalhatásának alaposságát, subjectivitását a külügyi helyzetre való tekintetből s

másrészt lehetetlenné teszi a külügyi dolgok körül a monarchia határozott fölléését a „kiegyezési kérdések tisztázatlan volta miatt.

S azért kérdés, hogy ha az isten valamivel csodálja (a párisi békebarátok s Európa összes nem panszláv lakójának óhaja szerint) a Keleni felhőt és oncentrált hadseregeit összetűzés előtt szét nem kergeti: nem kellend-e nekünk modus vivendi után nézni kiegyezési ügyeinkben az időre, míg e válság elől; míg tisztázva nem lesz, hogy elérkezett-e a nagymegpróbáltatás azon ideje, mely elől kitérni örökre úgy sem foghatunk, mely azonban jobb, ha a kiegyezési kérdésekben egy provizorium által tisztázott helyzetet, mint ha két (teszem a bankkormányzó kinevezése vagy a finanszírmok emelése miatt) egész késnyelig összeveszest két parlamentet talál.

Mind az az érv, mely előbb a kiegyezés siettetése mellett szólt, most ellene fordulhat annak. Külügyi helyzet s belállapotok, valamint a kiegyezésből magából merített tárgyalások indokai egyaránt tanácsolhatják az elhalasztást.

Ez ma még nem konkrét terv. Ha a keleti események folyamata továbbra is s várakozás ellenében is oly h. oszadalmas lesz, mint addigéig (mikor minden, egy 24 órára által elintéztető fázisuk igénybe vett 6 hetet), akkor lehet remény a kiegyezés végleges elintézésére s ez lenne a legkivánatos; de ha nem így történik, s ha a kiegyezési tárgyalások csakugyan összesen a keleti háborúval, akkor az előbbiek el nem halasztása oly veszedelmes kockázat lenne, melyért nem hisszük, hogy a Tisza-kormány el merné vállalni a felelősséget.

Egy felett kettőnek.

Két legény sikra szállt a „M. Polgár”-ban azon cikkem ellen, melyet a megyei tisztai állások sokasítása és a fizetések mesés felemelése ellen e lapokban közreadtam.

Két szál legény, „Egy választó” és N. B. J. mindegyik igyekszik tárgyalatosan hozzá szólni az ügyhez, pro domo.

Mert bocsánson meg a „választó” és „N. B. J.”, ha őket megyei tisztviselőnek állítom és legalább is fő- és első aljegyzőnek tartom, s mint ilyenek igen természetesen nem is beszélhetnek másféleképpen.

Mind kettő szűkkeblűségnek tartja a felosztalást a fizetések felemelése és a tisztai állások sokasítása ellen, s az indok mindkettőre nézve az, mintha nem tudtam volna, hogy a megyei tisztviselők „rendesen” városban laknak s hogy a kor s a kíváncsi jó közigazgatást követel, a mely pedig a „választó” szerint az „államnak mostoha gyermeke.”

Mindkét szál legény nagy adminisztratorknak tünteti fel magát és ebbeli képzelte tudatukban még javasolnak is, hogy „miként lehetne jó közigazgatást előteremteni t. i. úgy, ha a választás örökös hivatalát adna, ha qualificatiohoz köttetnék, a tisztviselő száma nem függne a választók tetszésétől, sem a miniszter jóakarától, hanem (?) meg lenne határozva az, hogy bizonyos számú beadvány után bizonyos számú tisztviselő járjon.”

Ime a gordiusi csomó egyszerűen kettévágva, a Kolumbusz tojás felállítva.

Mielőtt ezen badarságoknak utját vágnók rosszul felfogott és értelmezett cikkünk érdekében emeljünk egy pár szót.

Cikkem megírására a belügyminiszter egy határozott és minden kétséget kizáró a megyék közönségeihez intézett körrendelete buzdított, melyben egyszerűen ki van mondva, hogy a megyék sem új állásokat, sem fizetési felemeléseket ne proponáljanak, hanem a segéd-szolgabírákat is a megszüntetendő egyes szolgabírói járások fizetéseiből takarítsák meg, mert az államkincstár jelenlegi állapota nem engedi a terjeszkedést.

A szervezeti szabályok megkésztése pedig nagyon sürgős.

S ezzel szemben mit tapasztaltam? Azt, hogy a szervező bizottságok a megyéket egy pár helyi keleti kényelembe helyezték, egy csomó új állást szerveztek, az eddigieket mind meghagyták, sőt mi több még a fizetéseket is felemelték.

Ezen eljárás semmi szín alatt nem tartottam összeegyeztethetőnek a miniszteri rendelettel; mert ha a szervező bizottságok illetékesek arra nézve, ha kell-e új hivatalt szervezni, a miniszter még illetékesebb és még hivatosabb annak kimondására ha vajon van-e pénz avagy nincs az új állások költségeinek fedezésére és miután határozottan kimondotta, hogy nincs, hogy pedig tréfából vagy enyelgésből mondotta volna ki, a miniszterrel feltenni nem szabad, akkor a szervező bizottságok csak a szervezés gyors haladását gátolják.

A miniszteri álláspont megvédése volt cikkem feladata.

Egész más kérdés az, a jó közigazgatás előteremtése, a mit a két szál legény tárgyal, a melynek tárgyalása a miniszter által kitűzve nem volt, mert az utóvrage országos szervezési igény, a mely nem a szervező bizottságok feladata, hanem a törvényhozás testületé.

Mert úgy véleküdünk e tekintetben, hogy ez alapon bármennyire emelünk a tisztviselők fizetését és számát, volna jó, de volna rossz közigaz-

gatásunk is, mint az előtt; mert a jó közigazgatást, szerintem, nem a nagy fizetés, sem pedig a sok hivatalnok nem teremti, hanem előteremti a hivatali buzgóság és a szakértelem.

Itt tehát gyökeres szervezés szükséges, és akkor ha hivatali buzgóságra és szakértelemre lesz a tekintet irányozva, nem fogunk tulbecsülni összeget a hivatalnokok díjazására.

Addig pedig ne könnyítsük meg a munkát és ne fizessük sokhelyt busásan azokat, a hol mindkettő hiányzik; több helyt ismétlem, mert szomorú dolog volna, ha mindenütt ilyet tapasztalnánk.

Mindkét feleselő elismeri és tudja, hogy most nincsenek qualificatiohoz — egy párt kivéve — kötvé, a megyei tisztiségek, tehát kívánják, hogy qualificatiohoz legyen kötvé.

Ez az én nézetem is.

De addig a míg qualificatiohoz kötvé nincs, szóval, a míg a gyökeres szervezés elő nem áll, addig nem is fizethetünk ezeket, mert sokszor érdemtelenségre dobjuk ki.

A „választó” adminisztratori talen’umát vonatja kétségbe, a midőn a megyei tisztviselőket sem „a választók önkényétől, sem a miniszter jóakarától” nem akarja függővé tenni, hanem a „beadványok számától.”

Soha adminisztratio terén n. ilyen nézet nem merült fel, valóságos unicum.

Hisz, ha az állások ezen számok után volna szervezendők, Kolozs nemes tanácsa 30.000 számot csinálhatna évenként, háromszor annyit tehát, mint a minővel ma Kolozs megye bír.

Tessék, mindjárt vagy hat állást kellene be rendezni.

Hogy csinálják a „beadványi számokat”? Tudja ezt mindkét feleselő ur és tudja minden ahoz értő, azért nem is szegényitjük meg még jobban papírra tett és ki is nyomtatott adminisztratori nézetével a „választó” és az azt támogató „N. B. J.” urakat.

„Életfogytiglani választás”, a mely ne függjön a választók tetszésétől, vagy a miniszter jóakarától — ez szintén oly elv és nézet, a midőn eddig papírra nem mertek tenni. Hisz ez esetben az égből potyognának le a tisztviselők, másnéven nem képzhetők. Ez állítás fonásásgát sem akarom előnyömré kiszakmányolni, — engedem repülni pusztá szó gyanánt.

„Életfogytiglani választás” az is olyan, a minőt nálunk még nem hangoztattak. „Választás” és „életfogytiglani” akkor inkább lehetne „kinevezés”, a kettő inkább összeillik.

Nem akarom tovább összeállítani a két ur cikkének contrast állításait, tulajdonképpen csakom csak az volt, hogy félreértett cikkem értelmet ismétlem, mely szerint én első cikkemben a belügyminiszteri nyílt és világos rendelet mellett és annak érdekében emeltem szót s egyáltalán nem kívántam megmutatni azt, hogy mi módon volna szervezendő és javítandó közigazgatásunk.

Megtették ezt helyettem a „választó” és „N. B. J.” de úgy, hogy köszönetet nem köszönnének.

A mi c. s.

A törvényhatóságokból.

Fogarasmegye közigazgatási bizottsága.

Fogaras, 1877. április 18.

(Vége.)

Jelenti, hogy a Törösvári járás szolgabírája a községek számára kiadott utasításokat 8 példány kivételével mind vissza küldötte azon kifogással, hogy mivel azok magyar nyelven szerkesztve, általuk nem használhatók, s miután ezen utasítások értelmeben eljárás a közigazgatás teendője: nyilvános, hogy a jegyzők vagy nem értik az állam nyelvét, vagy nem akarják használni. Erre a közigazgatási bizottság kimondja, hogy a közigazgatás az államnyelv ismeretét, mint a közigazgatásra való elengedhetlen képességet megköveteli, s annál fogva meghagyja nekik, hogy az államnyelv kiadott ministeri utasításokat kötelesek használni a venni.

Végül bejelenti a fogarasi m. k. ménesbírók igazgatóságától kapott azon örvendetes értesítést, hogy a földmívelési m. k. ministerium 5426 sz. alatt előmozdította a népnövelésügy érdekeit Kuculata, Alsó-Komána, Felső-Venize, Alsó-Szombafalva és Alsó-Utsa községében minden tanítónak az 1878-ik év elején el esedékesessé valóandó 20—20 ft jutalmat kegyeskedett engedélyezni. Hasonló kegyeskedést tanusított említett községekben az iskolák iránt is, melyeknek tanszerekre 15—15 frtot s a legérdemesebb gyermekek között kiosztandó 5—5 frtot ajándékozott. Mely ajándékozásával a m. államkormány kézzel fogható tényekkel bizonyítja be a nép iránt táplált atyai gondoskodás mellett azt is, hogy erájéhez képest nemcsak az államiskolákat segíti, hanem román ajku szegény népiskolákat is, világos jelöl annak, hogy közoktatási politikájának fő célja nem az államnyelvnek erőszakolása, hanem a közértelemesedést terjesztése. Az államnak első sorban nem a fekszik a szívén, hogy a magyar nyelvet bírók száma nevezkedjék, hanem az, hogy eza porodjék azon lakosok száma, kik polgári kötelességeiknek minél teljesebben megtudnak felelni; és szerkesztés szivból e hazát. A közigazgatási bizottság a földmívelési ministeriumnak, ezen áldo-

zatért feliratban fejezte ki hálát, köszönetét. A mennyiben pedig az államkormány ezen kegyes intézkedésének kezdeményezője maga az igazgató ngs. Lázár Jakab ur volt, az iskolák érdekeinek ügyszerezettel lett fölkörölkésért jegyzőkönyvi elismerés fejeztetett ki részére.

A kir. mérnök jelenti, hogy az államút-Szentöl Fogaras környékéig jó, onnan Sárkányig rossz, melynek sietős helyre állítására pótkavics engedélyeztetett. Jelenti, hogy a segesvári hadászati útvonalon a közlekedés már megnyílt, az alaprakás szép eredménnyel halad, az összes mul tárgyak készek, az útvonalra szükségelt kisajátítási-folyamatban van. Miután az egyes községnek kimért ut részletek lettek megdolgozás végett kiosztva: különben van a javaslat, hogy azokra mennyi közmunka napszám lézzen leirandó, — mert az az igazság, hogy a tényleg teljesített munka mennyiségéhez képest számíthatassék be a leszolgáltatód; különben szigorú felszámítás nélkül megtörténhetnék hogy a mely utrész 100 ember dolgozhatna. akárhány község 1000 embert fordítaná. A törösvári hadászati úton, midőn a távoli községek pontosan megtették tartozásukat, a nagy erővel bíró és közeli Zernyest ér U-Tohán községek mit sem tettek, a szolgabíró rendeletének nem engedelmeskedtek, úgy hogy alispáni közbevetésre való szükség.

A műtárgyak ez útvonalon is készen vannak s az ut befejezése annyival kívánatosabb, mert biztos tudomás szerint az utmunka a romániai határvonalon is megkezdődik. A megyei utálózatba a segesvári, Homorodji, sárkány-sinkai, vladény-földvári, fogaras-breazai, és a volt határörvidéki utak vételek föl. Miután az 1871. 18 t. cz. értelmében a vicidális utak fenntartása az „érdekelt községek kötelessége e végből a szükséges csoportok megállapítása végett a szolgabírák által az illető községek óhajátusa kitudandó lézzen.

A kir. adófelügyelő ajánlatára a közigazgók és községi előjárónak az adófelhajtás körüli záloglás s azok előírásai alkalmával teendő fáradságukért mérsékelt napi- és fuvardij határozottatott. Két község a mult évi árvis által okozott károk arányában adóelengedésben részesült. Február hó végével volt befizetendő az: 53.378 frt 35 kr, ebből martius hóban törlesztett: 19.158 frt 80 kr, maradt március hó végével hátralékban: 34.219 frt 55 kr. A szolgabíráknak meghagyott a hátralékos községek ellen a végrehajtást ápril folyamában a legerélyesebben keresztül vinni.

Az árvászeki önk. jelentése szerint márcz. hóban bejött: 355 darab, ebből Florea ölnök előadott 112-öt, Rákosi ölnök 242-öt, összesen 354-et, hátralék 1.

A megyei közpénztár állása: összesített árva-pénztári készlet: 81646 frt 47 kr, tartalék alap: 4489 frt 61 kr, megyei nemes árvaalap: 14.204 frt 68 kr, beteg ápolási alap: 1301 frt 63 kr, utválsági alap 898 frt 81 kr.

Dr. Bruszt Lajos megyei főorvos jelenti, hogy az év folyamán az egészségi viszonyok kielégítők voltak. Persányban kiűtött ugyan a kanyaró a gyermekek között, azonban szelid lefolyással, a mennyiben 33 beteg közül csak 3 volt halálos kimeneteli. A roneselő toroklob — ez által, azonban ez is szelidebb lefolyással, a mennyiben Kolunban decz. 18-tól január 18-ig megbetegült 24, elhalt 13, meggyógyult 11, Almamazon január 15-től február 7-ig megbetegült 10, elhalt 5, meggyógyult 5, a mi — tekintve, hogy a falusi nép nem igen veheti igényben az orvosi segélyt — bizonyára kedvező arány. A ház állatok között semmi járvány nem fordult elő. Ezek voltak a közigazgatási bizottság által letárgyalat ügyek kiválóbbjai. A jövő alkalommal tavaszi közgyűlésünk lefolyásáról fogom értesíteni e lapok tisztelt olvasóit.

Háromszék bizottmányi gyűléséből.

Háromszék, 1877. ápril 20.

Háromszék megye bizottmányának rendkívüli közgyűlése felső fehér némely darabjainak idecsatolása miatt szükségessé vált újra-szervezése ügyében tegnapi és ma a következő eredményre jutott le:

- 1) A megye hat szolgabírói járásra osztatik, így volt az előtt is. Minden szolgabíró mellett lesz egy segéd-szolgabíró és egy irnok.
2. Minden járásnak valamely célszerű központi helyén szolgabírói hivatalos helyiség lesz.
3. A képviselő bizottmány állami fog 240 tagból, kiknek választására — illetőleg felének, mivel a mások a virilisek — a választókörletek s azok központi helyei kijelöltettek.
4. Szolgabíró fizetése 800 frt, segédé 500 frt, irnoké 300 frtra határozottatott.
5. A szolgabírói járásk s székhelyek ezek:
 - a) sepsi-oltmelléki járás székhely: Szent-György.
 - b) sepsi-fekete-tygyi járás székhely: Uzon.
 - c) kézdi-alsó járás székhely: Al-Caernáton.
 - d) kézdi-felső járás Szentlélek.
 - e) orbai járás Kovászna.
 - f) erdővidéki járás N.-Ajta.

r. levelező.

Jogi rovat.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Olasz Katalinnak Tamás András elleni ügyében, ez utóbbinak 301 frt 42 krra becsült m. b. ingatlanaik máj. 25-én eladatnak.
— Sámuel Rózának Trebe Vasilika és társai elleni ügyében ez utóbbiaknak 443 frtra becsült nyenczei ingatlanai máj. 18-án eladatnak.
— A kolozsvári m. kir. jószágigazgatóság-nál egy irodatiszti állomás betöltendő.
— A maros-ludasi kir. járásbírósnál a végrehajtói állomásra pályázat van hirdetve.
— Kendel Józsefnek Gestalten Ede elleni ügyében ez utóbbinak 4507 frtra becsült szásvárosi ingatlanai máj. 22-én elővereztetnek.
— Szűcs Gézának dr. Ince Miklós és neje elleni ügyében, ez utóbbinak 19437 frt 87 krra becsült kolozsvári ingatlanai máj. 24-én eladatnak.
— Goll és társainak Buci Mihályné elleni ügyében, ez utóbbinak 1640 frtra becsült klopótívai ingatlanai máj. 18-án elővereztetnek.
— A kolozsvári iparosok hitelszövetkezetének Moldován Nasztási és Kriszán Pártyn elleni ügyében, ez utóbbiaknak kolozsvári ingatlanai máj. 30-án eladatnak.
— A kolozsvári hitelbank ifj. gr. Bethlen Ferenc elleni ügyében, ez utóbbinak 20,534 frtra becsült 6-hogáthi ingatlanai máj. 22-én eladatnak.
— Szabó Mózesnek Textoris János és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 1411 frtra becsült kolozsvári ingatlanai jun. 5-én eladatnak.
— Jakabffy Albertnek Bodó Klotild elleni ügyében, ez utóbbinak 1861 frtra becsült m.-forrói ingatlanai máj. 18-án eladatnak.

Hetedik közlemény.

A „Mária Valéria” árvaházban felállítandó 1000 frtos „Deák Ferencz” alapítványra tör-tént adakozásokról:

Gr. Kornis Berta gyűjtő-nyén. Gr. Kornis Bertha 2 frt, br. Bánfi Dezső 2 frt, Husz Miklós 1 frt, gr. Bethlen Béla 1 frt, gr. Bethlen Pál 1 frt, gr. Bethlen Károly 2 frt, Kozma Döme 1 frt, Novelly Ilona 2 frt, Czecz Péter 2 frt, gr. Karacsai Clemence 1 frt, Drágos Pál 1 frt, Belve János 1 frt, gr. Teleky Gizella 1 frt, Moldován Kálmán 1 frt, Triff János 1 frt, Péchy Zsigmondné 1 frt, Teleky Gézáné 1 forint, chf Klebelsbergné 1 frt, gr. Klebelsberg Josephine 1 frt.

Duba Ilka 20 kr, Hosszu Emil 20 kr, Hegedűs Lajosné 20 kr, Hegedűs Lajos 40 kr, ifj. Hegedűs Lajos 20 kr, Márkus Irma 20 kr, László Samu 20 kr, Székely Zsuzsánna 20 kr, Lőrinczi Lajosné 20 kr, Lőrinczi Lajos 20 kr, Szőlősi Amália 20 kr, Rosenfeld Ignác 10 krajczár, Bartók János 40 krajczár, Bartók Jánosné 20 krajczár.

Fogadják nemes szívű adakozóink a jó ügy-nevében hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1877. évi április hó 24-én.

Br. Bornemisza Ignáczné,

elnök.

Szász Domokosné,

titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. április 22.

— Egy **conservatív Murzuk**. Borzasztó látvány az „Ébredés” mai számának a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett vezércikke. A hátunkba áll a hideg és minden tagunk remeg bele, ha csak rá gondolunk. Asbóth János, a világhírhedt hatalmasság, ádáz dühenek egész retentességében mutatja be magát benne. Rázu-dítja a kormányra el nem követett és elköveten-dő büneinek egész árját; ezeme közé szőja az adó miatt végsőre jutott nemzet koldus foszlányait; felidéri a mai „gyászos rendszer irtóztató uralma alatt” existenciájuktól megfosztottaknak rémséges árnyait s kezébe ragadva „a kormányzat banyasága által megsemmisített áldozatokontjait” bőségszikkra tölt villámok szemeikkel, öklöl szorított marokkal, megrázva rengeteg üstökét, csikorgó fogai közül oly szörnyű átkot szór, hogy megrendül bele a föld és elsüllyed a Tisza-kormány. De valóban vérlázító esemény is az, a mi e nagy földi hatalmasságot így felbőszítette: két napot késett ugyanis a postán az „Ébredés”-nek egyik levele. Találkoztunk ugyan némely vakmerők, a kik azt mondánák, hogy a „Kelet”-nek is épen így késett meg egy levele, de itt valószínűs, hogy szándékosan történt a visszatartás, mert a levél az „Ébredés”-é volt s példa bizonyítja, hogy kisebb hatalmasságnak is, teszem a muszka czárnak is feltartották egyszer a levelét. Lehetne még olyan merész is valaki, hogy azt állít-sa, hogy a budapesti postahivatal az ezerekre menő levelek közül nem keresheti ki épen az „Ébredés”-ét, de bizonyos az is, hogy egy államkormány nem kiméli áldozatát, midőn egy levél keltetésével pár napra elodáztatja bukását. Még olyan is akadhatna, a ki azt vetné ellen, hogy az „Ébredés”-nek eddig minden levele megérkezett s nem tudhatták, hogy mi van abban az egyben, fel pedig nem bonthatták. De ezzel szemben világos,

hogy megtudhatták volna, ha felbontják. Azt is kérdehetik, hogy hol van tehát most a lapban az a korszakot alkotó levél, de ezzel szemben mindenki tudja, hogy a nagy titkokat nem árulják el. Nincs tehát egyéb hátra, mint hogy a porba omoljunk e nagy államesiny tudatában. Oh Murzuk, Murzuk kegyelmezz mi nekünk és ne csinálj, hogy belehal-nak új kaczagásba.

— **Marcel Géza** urak, operánk műve-zetőjének jutalomjátékául pénteken (ápril 27-én) Halvány szép dalműve: „A zsidónő” kerül színre. Az előadás érdekét nagyban fogja emelni az, hogy abban a jelenleg városunkban időző Scholaszter János ur is, a debreczeni színház tenoristája is föl fog lépni, mint vendég, a jutalmazandó iránti szí-nességből.

— **A jutalomjátékok** sorozatát az idény-ben a Jakóbi Jakabé, fogja kezárni a jövő ked-dén. Jakóbi a jutalomjátékául egy operette és ne-hány operából egyes részeket fognak színre-erűlni.

— **Eljegyzés**. Pap Kálmán m. kir. pos-tatiszt, f. hó 22-én eljegyezte patai földbirtokos Márkovics Antal kedves leányát, Vilnát.

— **Boér Emma** vendégszereléséről Zi-lahon a következőket írják nekünk: A társulatá-vál városunkban időző Nyéki János színgazgató-nak, ki lankadatlan buzgósággal igyekszik közön-ségünknek minél élvezetesebb estéket szerezni, sikerült egy pár előadásra D. Boér Emma asz-sonyot a kolozsvári nemzeti színház elsőrendű színművésznőjét megnyerni. Ezen körülmény már mint hír is igen kedvező fogadtatásban részesült; annál nagyobb volt az öröm, midőn a hír való lett, s midőn ma este D. Boér Emma aszsony színpadunkon, mint a művészet egyik hivatottját „Gauthier Margit”-ban a czimszerepben látni s művészi alakításában gyönyörködni szerencsések valánk. A roppant alkalmatlan esős idő dacára kis színházunk zsúfolásig megtelt s a művésznőt mindjárt megjelenése alkalmával virágözönnel, lel-kes éljenzéssel s szűnni nem akaró tapsokkal fogadta a közönség, mi az előadás folyamán szám-talanszor ismétlődött, s többször, mint 10-szer volt kihíva a nap ünnepeltje Boér Emma asz-sony. A nap minden babéra és dicsősége az övé volt s azt teljesen ki is érdemelte. Holnap a „Szerencse gyermeké”-ben fog fellépni ked-ves vendégünk.

— **„Az angol társalgó körben”** (Egyet. épület 13. sz.) folyó hó 26-án este 7 órakor dr. Koch Antal ur felolvasást tart (angol nyelven) Mr. Geikie gyermekek számára írt geológiai kézi könyvéről, melyre az érdeklődőket a kör nevében tisztelettel meghívom. Péterfi Dé-nes titkár.

— **A budapesti ipartörténeti köz-ponti bizottsághoz**, Erdélyből s illetve M.-Vásárhelyről Deák Farkas a következő jelentést küldte: Tisztelt uram! Lejövetelem óta a czéhális viszonyok kutatásai körül gazdag eredményre ta-láltam; Kolozsvárt az erdélyi múzeum levéltárában Szabó Károly tette előbe a kolozsvári ötvös czéh levelezőládáját, melyből az erdélyi aranyművesek összes czéhaira áttekintést nyertem. Itt Vásháthelyt pedig ifj. Petelei István előleges értesülései után Kézai János, Volka Antal és Szabó Lajos urakat látogattuk meg, kik a régi szabó, szűcs és kötél-gyártó czéhek meglévő irományait, elenődményeit, peccseit a legnagyobb készséggel, s a tudomány iránt tanúsított rokonszenves hajlandósággal bo-csátották rendelkezésünk alá; nemkülönben Kócs János ur a lakatosok czéhmeister s az idevaló czéh-ális viszonyok vivum archivumának (elő króni-kájának) s a gombkötők czéhmeisterének Ferdinók urnak is szíves igéretüket birjuk, hogy a mi még kezök alatt van, rendelkezésünkre fogják bocsáta-ni; ma fogjuk meglátogatni a mészárosok czéh-mesterét, s úgy tovább a többieket, kikről majd a következő levelemben szölok. Gyűjtögetvén az ipartörténeti, közművelődési és nemzetgazdasági adatokat, még nyelv és irodalomtörténetekre is bukkantunk; például Zápolya Jánosnak 1513-és 1519-ben tett terjedelmes magyar kiadványaira a szabó czéh ládájában; s ugyanott és másutt ed-digél mintegy 40—45 ezüst poharat, kupát, kan-csót néztem meg s írtam le, de ezekről majd jelenté-semben szölok. Itt Maros-Vásárhelyt az ipar-történeti bizottság vidéki tagjál ifj. Petelei István kértom fel, ki mint szakértő, készséggel vállalkozott s így e részben nyugodtat lehetünk. Ha minden városban ily lelkes ügybarátokra ta-lálánk, munkánk gyorsan s kényelmesen haladna. Kérem, hogy levelem tartalmáról Rómer apát ó ngát is értesítse... ezzel maradtam tisztelői stb.

— **A zilahai műkedvelő társulat** alig több, mint egy évi fenállás után 7. előadását rendezte s 289 frt 12 krt juttatott jótékony czélra. Nevezetesen a zilahai kisedvő-egylet javára 43 frt 48 krt, a zilahai elemi iskolákra járó szegény tanulóknak segélyezésére 95 frt 30 krt, — a hely-beli ev. ref. papbör-váltás-töke gyarapítására 52 frt 60 krt, a dunamenti vízkárosultak javára 43 frt 74 krt, a zilahai önkényes tűzoltók javára 54 frtot. Ezen kívül a maga részére a szükséges szerelvények egy csekély részét beszerzte, csak díszletekre 140 frtot adván ki.

— **Az udvarhelyvárosi tisztújítás** el-len általánosságban és a polgármester, egyik ta-nácsos s a főkapitány megválasztása ellen kü-lönösen, Udvarhelymegye törvényhatósági övnyegedes közgyűlése elébe, több választó által felszólamlá-sok adatait volt be annak idejében. A törvényha-tósági közgyűlés, ezen felszólamlások tárgyalása alkalmával, a tisztújítást általánosságban és a pol-gármester s egyik tanácsos megválasztását hely-benhagyta, ellenben a főkapitány megválasztását megsemmisítette. A törvényhatósági közgyűlés ezen határozatai ellen, mind a felszólaltott vá-lasztók, mind az érdeklő főkapitány főbebezték a magyar királyi belügyminiszterhez. A válasz a napokban érkezett csak le. A miniszter a válasz-

tást általánosságban és az egyik tanácsos megvá-lasztását helybenhagyta; a polgármestert és fő-kapitányt illetőleg feljelentetni rendelte, hogy az illetők Udvarhely városában birtokosok és adófi-zetők-e? Megerősítették — úgy látszik — az igenlő felelettel tétetvén függővé, a polgármester és főkapitány megválasztásának helybenhagyása bizonyosnak mondható.

— **Az időjárásról** dévai leveleznők ír-já: Ápril 20-án délután 5 ó. Déván és környé-kén erős menydörgés és villámlás közt hideg eső kezdődött, mely 22-ére virradólag hóra válto-zott át. Szabadban 4° (R)-ra hág a hőmérő. Nagy aggodalomban vagyunk a gyümölcs és sző-lő miatt különösen. A havazás folyást tart, még e sorok keltékor is dőlben. A begyek egész té-lesen néznek ki. A 16-iki országos fagy itt kár nélkül mult volt el. Április nem tud, úgy látszik szeszélyes természetétől megválni.

— **Háromszékmege** rendk. közgyűlé-sét apr. 19-én s 20-án tartotta meg. Főispán a gyűlést megnyitottanak nyilvánítván, előterjeszti, hogy a hidvégi járásba szolgabíróul Ilyés Tamást, árvászeiki ölnöknek Nagy Sándort, jegyzőnek Nagy Dénest, Erdővidékre orvosnak Sükdő Józsefet, a hidvégi járásba Szász Károlyt helyettesítette. Fel-olvasatott a megye szervezése tárgyában kikü-ldött bizottság jelentése. A többség általános tár-gyalás alapjául elfogadván a bizottság javaslatát, a megyének 6 szolgabírói járásra osztását s a szolgabírói járásoknak központosítását elhatározta. Szolgabírói központi helyekl megalapítottak: Al-csernát, K.-Vásárhely, Kovászna, S.-Sz.-György, Uzon, Nagy-Ajta. Tiszti ügyész helyette-sül Kelemen Lajos, a lötenyésztesli bizottság elnökévé gr. Nemes János választattak meg.

— **Rómer Flóris**, a „Hon” megbízható forrásból értesül, már legközelebb nagyváradi ka-nonokká fog kinevezetni. A hivatalos kijelölés és fölterjesztés ugyanis e részben már megtörtént.

— **Corvina-ügyi dolgok**. A törökör-szági vendégek fogadására tett előkészületek lá-zás sietséggel folytak a fővárosban. A fővárosi képviselő-testület által kiküldött bizottság Ráth főpolgármester elnöke alatt ülést tartott. A délutáni ülésen Pulszkyknak egy távirata olvasta-tott fel, mely az mondja, hogy Tahyr bey még nem tudja, ha lejöhet-e Budapestre. Szlupa beje-lenté, hogy intézkedett, miszerint a Corvinczimer díszes kiállításban elkészíttessék; e czimerek a fogadtatás alkalmával használandó díszfogatokra fognak alkalmaztatni. A bizottsághoz vidékről több sürgöny érkezett, melyek üdvözlő küldöttsé-geket jelentenek be. Az ifjúsági corvina-bizottság szintén több rendbeli ülést tartott. A Rusosokban levő török küldöttség elé Lukács Gyulát és Szal-ay Imrét küldte ki. Az athleticai club, a török vendégek tiszteletére ápril 29-én díszvadiat ren-dez. Számos képviseléstet jelentettek be, ezek közt van a kolozsvári egyetem küldötte is. Este érkezett meg a bizottsághoz az a hír, hogy Ta-hyr bey nem jó Budapestre. A hír nagy lehangoltságot idézett elő.

— **Coddben** özege a napokban meg-halt. Férje elhunytá óta (1865. ápril hónapja óta) csendes visszavonultságban élt és csak né-hány régi házibaráttal közlekedett. Ifjúkorában híres szépség volt, előhaladottabb korában pedig szerény szeretetreméltóság által tűnt ki. Tud-valevőleg ő tette közzé férje politikai iratait, de magánirataiból, melyeket férje csak ő reá bizott, saját élete idején mit se akar közzé tenni.

— **Czigánynyelvtan**. Ilnátkó György, losonci főgymnasiun tanár, „Czigánynyelvtan”-t írt és adott ki, melyet Császa György, szepesi püspöknek dedíál. Előbb a czigányok nyelvéről beszél bevezetéképen, aztán adja a hang-, alak-és mondatant, kiegészítéül pár czigány népdalt s végül az egész könyvhöz egy kised-szótárt. A kuriosum mindenestre sokakat érdekelhet. Ára nincs följegyezve.

— **A brazilliai császár Párisban**. Párisból írják: Don Pedro és neje Berlinből, il-letve Kölnből tegnap délelőtt fél 11-kor érkezett ide. A vasutnál Mac-Mahon nevében d'Absac fo-gadta s a brazilliai követési személyzet is kint volt a pályaudvarban. A császári pár a „Grand-Hotel”-be szállt, hol az egész első emeletet elfog-lalta. Az erkélyen nagy brazilliai lobogó van ki-tűzve. A császár még a délelőtti folyamában fo-gadta sógorát, s később meglátogatta Mac-Ma-hont, mely látogatást a marschal rövid idő mulva viszonzotta.

— **Örmében megörült**. Ullmann Mik-lós, Székesszék városaának egyik köztisztelőt-ben állott tanácsosa, — pár hó előtt szemevilá-gát elvesztvén, Bécsebe rándult, hogy ott gyógy-kezeltesse magát. A műtét sikerült; de a szeren-cse még nagyobb szerencsétlenséget okozott, a mennyiben a szerencsétlen férfiú, szemevilágát visszanyervén, örmében megörült.

— **Pálinkamérő trónörökös**. Korea királyságban, mint pekkingi lapok írják, nagy éhség van, mert a mult évben semmi eső sem volt, s így rizs sem termelt. A király tehát, nehogy a még létező ríkszólet az által is megfogyatkozzék, miszerint azt pálinkává ésségek, megtiltotta a rizs-pálinka készítését. A király testvére, a trónörö-kös azonban egy héttel korábban értesülvén a pa-rancs tervezett kibocsátásáról, ezer hordó sakit (pá-linka) égettett, s most monopoliuma levén, persze hogy még megdrágán mérí ki az éhez, de azért a

nemzeti pálinkára nem kevésbé szomjazó népnek az ezer hordó sakit. Ezért a trónörökösért aztán kár, hogy kalmár nem lett.

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának idei 89. számában „A Kö-zönség Köréből” című rovat alatt megjelent s „Többen” aláírással ellátott közlemény folytán, mely ferdtő, költőtt s egyoldalú irányzatánál fogva társadalmi becsületesetcsorbitani és hozzám közel álló köröket úgy mint a nagy közönséget is tóvra vezetni, gyanakodásra birni s jogi valamint erkölcsi becsületet lealázni képes, s melynélfogva igen hamis és valótlán hírek keringenek fölöttem, kényszerítve vagyok a kérdéss események minden részletét a nyilvánosság elé hozni — már csak az abszolút becsületre s ebből kifolyó jó hírnévre való ösjogomnál fogva, felkérvén a tekintetes szerkesztő urat, hogy ezen — „audiatur et altera pars” elvtől kiindul — közleményemet az igazság kedvé-ért s azon oknál fogva, hogy mindenki a vitás tárgy felett alaposan és igazságosan ítélhessen, egész terjedelmében becses lapjába felvenni szí-veskedjék.

Folyó hó 4-én esti órákban, midőn a „Pipá”-hoz címzett vendégülben két cs. k. katonatiszt és egy m. kir. hivatalnok urral egy pohár bor mel-lélt társalogtam, belép ugyan abba a szobába egy előttem ismeretlen honvéd huszártiszt ur több — hasonlíképen ismeretlen — polgár-egyenel magá-val hozván cigánybandát is. Ezen urak a melle-tül levő asztalnál helyet foglaltak s feltűnő mo-don vagy inkább meglehetősen nagy zaj mellett különböző zenedarabokat húztak. Nem lévén nyil-vános helyen senkinek sem tiltva a maga kedve szerint és az illedelem s fenálló szabályok és tör-vények keretein belül mulatni, visszavonultunk a körülbelül 2 ölnyi hosszú asztal alsó végére, ugy, hogy a szomszédasztalnál levő urakat minél keve-ssebbet háborgassuk és viszont mi se háborgat-tassunk. Így eltelt egy bizonyos idő, mely után engemet — mondanom sem kell — az a szerencse-tlenség ért, hogy bormegrendelés alkalmával, egyá-zatlan közmozgás következtében, két üres borszéki üveget feldöntöttem, melyeknek egyike az idegen urak irányába hengeredve asztal táblán kon-e lt őrt, de még a földre sem esett. Hogy itt tehát: „üveggel való dobálás”-ról szó sem lehet, azt mindenki beláthatja s be-bizonyíthatja a velem volt cs. k. katonatiszt- és a m. k. hivatalnok urak is, kik mellettem ülve, a bárkivel megtörténhető eseménynek szemtanui voltak. Nekem különben: üvegdobálásra a legese-kegyebb okom sem volt s megmondhatom bátran, hogy ily aljas cselekvény elkövetésére sohasem vol-nék képes, bármilyen viszonyok között sem. Az ide-gen társaságból egyik civil urnak azonban — nem tudhatom minő jognál fogva — a véletlen üveg-feldöntés nem látszott teteszeni, mert birtelen fel-lobbant s felszóllalt a mi asztalunkhoz, s tetteivel vádolván engemet, melyekre távolról sem gondoltam. Erre kötelességemnek tartám — mint érdekelte egyén — az illető urat kellő felvilágosi-tással megnyugtanni, mit is magtenni kisértvén beszéd közben felett emített honvéd huszártiszt ur mint egy az égből leesett, igen kihívó hanggal és állásban oly közel jelent meg előttem, hogy vesztélyben forogtam, hogy a szájában tartott hosz-szu szivara megégett. Ha már a honvéd-husár tiszt ur ezen magaviselete által engemet megsértett, ezen megsértés fozokatik az által, hogy a szivar-füstöt — nem tudom szándékosan vagy véletlenül — arcomnak futta, úgy, hogy valóban azt gon-doltam, hogy inkább miveletlen közkatonával van dolgom, mint egy huszártiszttel.

Itt meg kell jegyezmem még azt a körü-ményt is, hogy én — mint minden ismerősem tudja — nem vagyok dohányzó, tehát a huszártiszt ur eljárása réám nézve kettőzött kellemet-lensséggel birt. Mi volt tehát természetesebb azon kívánságomnál, melyszerint a huszártiszt urat felkértem, mielőtt velem valami tárgy fölött be-szélne, hogy igen terhelő szivarát szájából eltávo-lítsa s míg épen arcomat védve a szivar közel-ségére rámutattam s annak végét a tiszt ur ál-tal elfoglalt helyzetnél fogva megérintettem, az illető huszártiszt ur által — várakozásomon ki-vül — megpofoztatam, mit én felfelgőrlésemben — hogy a felelettel ne maradjak adósa — rö-gtön kétszerezesen viszonzottam. A jelenle-vő urak közbenjárásának sikerült ezután a cse-ndét helyreállítani, sőt a félreértések kellő felvilá-gosítása után, midőn a huszártiszt ur a mi asz-talunkhoz leült, megköszöntük. Akkor megtudtam a huszártiszt és egyik civil ur nevét is. Hogy én a huszártiszt urnak pofozás utáni kihívását vissza-utasítottam abban leli magyarázatát, miszerint én a tiszt urat, mint ilyen, nem láttam a történetk után többé illetékesnek a kihívásra, mely néze-tetnek azon szavakkal adtam kifejezést: „én kaptam egyet, kegyed kettőt” — tehát quíttek vagyunk.

Ez a valódi tényállás, melynek igazságát nemcsak én, hanem a jelen volt cs. k. katonat-iszt és a m. k. hivatalnok urak is bebizonyít-hatják. Tudomásom szerint az esemény valódi ál-*) E körzérdekű felszólalásnak szánt rovat alatti közleményekért csupán csak a sajtóhatóság irányában vál-lal felelősséget vállalkozom.

lása a két cs. k. katonatiszt ur által ugy írásbe-lileg mint szóbelileg illetékes és különböző helye-ken már be lett bizonyítva.

Hogy a honvéd huszártiszt urat mi vezette tettlegességre, az előttem megmagyarázhatlan, ha azt nem tulajdoníthatni az ivott bornak, vagy a működött zenének, vagy pedig mindkettőből ki-folyó izgatottságnak. Nekem vele semmi érintke-zésem nem volt és én a fennforgó kérdést az il-lező civil urral minden esetre békés és barátsá-gos uton egyenlítettém volna ki. Ha én a tiszt urat akaratom és tudomásom kívül netalán valamivel megsértettem, akkor más és tisztsege-sebb uton megkaphatta volna tőlem a kellő sa-tisfakciót.

Van a dolognak még egy függeléke is, mely abból áll: hogy a hó 6-án midőn egyik tisztár-sammal az utcán találkoztam, általa, mint az illető honvédtiszt ur küldöttje vagy közvetítője által felkértem, miszerint a honvédtiszt ur iga-zolására egy bizonyítványt állítsak ki, és adják által oly értelemben, mintha közöttünk s oha semmi összeütközés és baj nem történt volna. Tudván azonban, hogy minden ka-tonatisztnek kötelességévé van téve ilyen eseteket illetékes helyre bejelenteni s megfontolva továbbá, hogy jelen eseményt a sok tanu miatt eltagadni nem lehet, tisztársam kérelmét visszautasítottam, mire másnap reggel egy más ur jelent meg ná-lam azt kérvén, hogy ha ilyen bizonyítványt nem adok, legalább egy nyilatkozatot szolgáltatassak neki át a megtörtént összebékülésre vonatkozólag, mit én — igazság szerint — megadtam.

Nem tudhatom biztosan minő következmé-nyekkel jár a honvédtiszt urnak ezen recontreja, de hogy talán ő, vagy a vele volt urak illetőleg a „Többen” aláírásban foglalt urak boszút álla-nak s elferdítő hírekkel talán becsületesem alá-ásni törekcsenek, ezt a „Kelet” fentemlített cik-ke mutatja.

Most már itéljen a nagyközönség fölöttünk, itélje meg eljárásomat, de itélje meg azon honvéd huszártiszt ur igazságszeretétét és katonai bátor-ságát, ki elég naiv tőlem az eseményeket megta-gadó bizonyítványt kérni.

Azt hiszem a jó hírnév és feddhetlenség rá-galmazó itélet által, melynek alakja maga lealázó, meg nem csonkíthatók, mert azok el-vesztése a beigazolt vétkességgel párhuzamban jár, Kolozsvárt 1877. ápril 23-án.

Az érdekelt titkár.

A „KELET” magán-távirata.

Feladott Budapestén ápril 24. d. e. 10 ó. 30 p.

Érkezett Kolozsvára ápril 24. d. e. 11 ó. 10 p.

Az orosz ügynőkség egész személyzetével Konstantinápolyból elutazott Odesszába.

A ezár Kissenewben megjelent, innen Unghenibe ment a sereghez. Beszédet tartott, melyben azt is mon-dá, hogy megvárja, miszerint a fia-tal katonák egyenlők lesznek az öregekkel a vitézségben. A hadi proclamatió felolvasatott, holnap történik a benyomulás Romániába.

A porta felszólítja a román kor-mányt, hogy lépjen összeköttetésbe Abdul Kerimmal, hogy megakadá-lyozzák az orosz benyomulást. Ká-roly fejedelem a czárhoz megy az orosz, német és francia konsul üd-vözetére.

Herbst interpellálta az osztrák kormányt a monarchia külügyi ezel-jal és politikája iránt.

Auersperg érkezett Andrá-s-sal.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Április 23-án 5% Metalikus 58.55 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 63.90. frt. Arany járadék 107.25 1860 ki államkölcsön 70.80 Bankrésznének 767.— Hitelrésznének 136.30 — London 129.65 Ezüst 114.20 Cs. kir. arany —. 6.09 Napoleon d'or 1038. — 100 mark német. értékű 63.75

Urbéri kötvények: Magyarországi 71.25. Te-mesi 67.75 Erdélyi 66.— Horvátországi —.—

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szordán április 25-én. 1877.

Bérlet 174-ik sz.

Vidor Pál jutalomjátékául

elsőszőr

BÜSZKE BERTÓK.

Legújabb népszínmű új népdalokkal 3 szakaszban.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Békés Károly.

